

הומה ודעת

מרכז ההסברה שע"י ועידת הרבנים לביצור חומות הדת

לב אבות על בנים

ראיון חינוכי עם הרה"ג רבי משה בלוי שליט"א

חסם את המחשב ואין כל חשש. שבתי ושאלתי, "האם אתה בטוח שבנך לא מצא את הדרך להתחבר?" והוא התקומם על השאלה ואמר, "אינך מכיר את בני, הוא שקוע בלימוד. תדבר איתו בלימוד ותבין באיזו שקיעות מדובר". ואני התחלתי לבכות. כי יומיים קודם דיברתי עם בנו, אבל לא בלימוד, אלא כשהוא בא לבכות לפניי, "מה אני עושה, אני נופל ונופל עם המחשב ולא יודע איך אני יוצא מזה".

שעות רבות במשך שבועות היו צריכים להשקיע בו עם ליווי צמוד כדי להוציא אותו. יש שמתלבטים לגבי צפיה בסרטים שנערכו עבור חרדים, והם מבקשים לקבל הסבר מפורט ומוחשי על הבעיה הקיימת בכך.

סרט תופס את המוח ואת הלב ומכניס אותם לחלוטין לתוך העלילה. וכך העלילה והדמויות שבה, נכנסים עמוק לתוך החיים. מי שמעוניין שבניו ובנותיו יגדלו ויחיו חיים של בני תורה ולא של הדמויות שבאותם סרטים, עליו להימנע מלאפשר את הצפייה.

ישנם הורים שטוענים שעל ידי שיאפשרו בהיתר הם ימנעו מלהגיע לאיסור, ואין מדובר על מקרים קיצוניים וחריגים שבנם כבר נשאל לכך והם מבקשים להוציאו על ידי שיאפשרו את ההיתר, מדובר על מצב רגיל שבאים ליתן סרטים בתואנה שזה ימנע מהאיסור. הטענה הזו נובעת מחוסר הכרת המציאות. הסרטים שנערכו עבור חרדים, הם הרי טיפה מן הים ממה שקיים בשוק. כאשר מכניסים את החשק לצפייה, על ידי הסרטים שכביכול מותרים, הרי שבתוך זמן לא ארוך ממצים את מה שיש להיתר להציע, ואז בהכרח יגיע נסיון חזק לחפש בשטח האסור. מי שחשוב לו העתיד הרוחני של בניו, ירחיק לחלוטין את התחום הזה מביטו.

ש. איזה מסר חשוב להחדיר מראש לבנים בשביל לתת להם את הכוח להימנע מההיחשפות לטכנולוגיה האסורה?

מלבד ההשקעה הממושכת בחינוך היסודי לתורה ולמצוות וכן ליראת שמים ולזהירות ממראות אסורות, ישנו מסר שחשוב מאד להחדיר לגבי כל ענין הנסיונות ובפרט כלפי נסיונות הטכנולוגיה: להתרחק משטח הנסיון. אם חבר רוצה להראות משהו, מוכרחים למצוא את הדרך להתחמק ולהתרחק מהשטח, ולעשות הכל כדי שלא להימצא עמו שוב במקום שיש אפשרות שהוא ירגיש בנוח להציג את מרכולתו. כי מה שנראה מסקרן ומושך כעת, זו למעשה מלכודת שעלולה לאבד את שני העולמות.

ואמנם החינוך השורשי אינו מתחיל מחינוך נגד הטכנולוגיה אלא מחינוך לחיבור לעבודת ד' ולקשר עם הקב"ה. ככל שהבנים יהיו יותר אוהבי ד' ויראי א-לוקים, כך הם יהיו יותר שונאי רע. וכמובן שאין אפשרות להצליח אלא רק עם התפילה התמידית לסייעתא דשמיא, שבנינו יעברו את הנסיון בשלום.

המשיגה דישיבת לייקווד הגאון הצדיק רבי מתתיהו חיים סלומון שליט"א

בעבר הייתה באמריקה בעיה קשה של חילול שבת. יהודים פוטרו מעבודתם מדי שבוע כיוון שלא הסכימו לחלל את השבת. כיצד השתנה הדבר, היאך נהיה שהיום ברוך ד' הנסיון הזה כבר לא קיים אצל יהודים? מאחר ויהודים מסרו על כך את נפשם, הם לא נרתעו ולא נשברו ולכן הקב"ה עזר להם וחוקי ימי העבודה באמריקה השתנה ונקבע שאפשר לעבוד רק חמישה ימים בשבוע וממילא יהודים לא צריכים לעבוד בשבת.

כך גם בנושא פגעי הטכנולוגיה, אם אנחנו נעשה את שלנו, הקב"ה כבר יעשה את שלו ונראה בעזרת ד' ברכה בעמלנו.

ויש לדעת כי במערכה להצלת עם ישראל מסכנת האינטרנט הפרוץ, מלבד הנושא של ההסברה ושל הפתרונות לנצרכים, חשוב לא פחות, נושא החינוך לזהירות הנדרשת מסכנות הטכנולוגיה.

שכוחות מאשר אצל הבנים, אבל הם בהחלט קיימות. ודוקא משום שאצלן שומעים על כך פחות, יש לכך פחות עירנות, והתוצאות הרוחניות נותנים לבנות מחשבים ניידים לצורך לימודי המקצוע, ולא מבינים שמחשב הוא כלי מסוכן מאד, ואי אפשר לתת אותו לבני הנוער ללא פיקוח רציני.

וגם אם המחשב מנותק מקליטה אלחוטית לאינטרנט, ניתן כיום להעביר כמויות עצומות של חומר בחתיכת ברזל בגודל של ציפורן, או להתחבר לאינטרנט לאחר הניתוק בדרכים עוק-פות.

לא מבקשים מאיתנו להבין בטכנולוגיה בשב"ל להתמודד עם העקיפות, אבל מבקשים ודורשים לא להיות תמימים!

לא לסמוך בעיניים עצומות על הבן הצדיק והבת החסודה. רבים מאלו שסמכו בעיניים עצומות, כשגילו היכן נמצא בנם או בתם, חשכו עיניהם.

אם יש הכרח לצורך המקצוע, המחשב לא יהא פרטי עם קוד סודי של הנערה בלבד, אלא ניתן לגישה להורים. וכשאין בכך הכרח, אין לתת לבנים ולבנות גישה חופשית למחשב ויש לנעול אותו עם סיסמא וכדומה. זו לא זהירות יתירה אלא מינימום הכרחי לשמירה על נפשות בנינו.

ש. יש בחורים שמבקשים בבין הזמנים לכתוב חידושי תורה במחשב, האם ראוי לאפשר זאת? אם המחשב אכן היה משמש "מכונת כתיבה" בלבד לא היתה בכך בעיה, אבל הבעיה היא שבהרבה מקרים השימוש הוא לא כל כך תמים. הורים הם התמימים.

סיפר לי מגיד שיעור על בנו הבחור שכותב במחשב שהוא קנה לו, שיעורים של גדולי ראשי הישיבות. שאלתי אותו אם הוא אכן בטוח שבנו לא קולט עם המחשב אינטרנט, והוא ענה שהוא

ואמנם יש הורים שאין בינם לבניהם פתיחות מספקת בשביל לשוחח עמם שיחה כזו, והם יכולים לתת את התפקיד לבן הגדול, לקרוב משפחה, או לכל מי שמתאים לכך.

ש. יש מקרים שמגלים שהבן כבר נחשף לצפייה אסורה, מה ניתן לעשות במצב כזה?

ת. אין בזה כללים אחידים. לעיתים מדובר במעידה קצרה שלאחריה הוא תפס את עצמו, ואז בדרך כלל עדיף שלא לעשות מכך ענין, ויש ללמד אותו להסיח דעת מהענין כדי לתת לרשמים הרעים לחלוף מעצמם.

חשוב מאד להעביר לו את המסר שהמעידה הזו אינה הופכת אותו לרע ולפסול, אלא שהשפעה החיצונית גרמה לו להיכשל, וגם אם עדיין יש לו קושי בענין הרי שזוהי לא בעיה אלא קושי שניתן להתגבר עליו ולהתמודד עמו.

אך לעיתים מדובר בהיסחפות ממושכת, ואז מוטל על ההורים להתייעץ עם סמכות שמונחת בתחום ולהחליט לגופו של ענין על דרך הפעולה הנדרשת.

כאשר מדובר בהתמכרות, נדרש יעוץ מקצועי. בחלק מהמקרים, יהיה מצד הבחור רצון להיחלץ והוא ישתף פעולה בקלות עם הענין. ובמקרים אחרים יקשה להשיג שיתוף פעולה, כי הוא חש שאיננו מסוגל לצאת מזה, או מחמת הבושה לגשת ליעוץ. במקרים אלו, יש להבהיר לו, שכל שעובר הזמן, גדל הקושי לצאת מזה, ועליו לגשת ולקבל עזרה כעת בזמן שעדיין בידו להציל את כל עתידו.

ש. רגילים להתייחס לגיל ההתבגרות אצל הבנים כגיל שמועד לפורענות של המפגעים הטכנולוגיים, האם גם אצל הבנות יש סיכון מיוחד בגיל הזה?

נסיוני הוא בעיקר עם הבנים, אבל באופן כללי ניתן לומר שגם אם אצל הבנות המכשולות פחות

הראיון החינוכי שהובא כאן לפני כשבועיים עורר גל של תגובות חיוביות ושל בקשות להרחיב את היריעה לפרטים נוספים. ההתמודדות החינוכית בדורנו נוגעת בזוויות שונות ומן השטח עולה הצורך לנתינת מענה תורני ומקצועי. פנינו להרה"ג רבי משה בלוי שליט"א מראשי ארגון "תושיה", על מנת לקבל מנסיונו רב השנים.

ש. כידוע, נשקפת כיום מכל פינה סכנה על ידי כלי הטכנולוגיה. בגיל הילדות ניתן במידה מסוימת לפקח על מעשיו של הבן, אבל בגיל ההתבגרות לא ניתן לדעת מה מעשיו, וכיצד ניתן איפה לצמצם את הסכנה?

ת. כאשר האב מגלה איכפתיות והתעניינות כנה במה שקורה אצל בנו, נוצר ביניהם קשר קרוב שמביא את הבן לשתף את אביו במה שעובר עליו. כשהבן יודע שהוא יסאור רצוי ואהוב אצל אביו ככל מצב, גם אם ארע לו כישלון, במקרים רבים הוא יספר לאב וייתיעץ עמו אודות ההתמודדות שלו, וכשיקשה עליו לעמוד מול חבר שמציע לו להציץ במכשיר האסור, ייקל עליו לספר ולהתייעץ על כך עם האב.

גם אם הוא לא יספר לאב על ההתמודדות המסוימת, אבל כאשר האב מתעניין ושותף למצבו, יידע האב מראש אם בנו נמצא במצב של סיכון, כגון אם בנו לא מסתדר עם חברותא, או כשלא טוב לו מכל סיבה שהיא. הנסיונות אמנם עלולים להגיע לכל אחד, גם כשהוא במצב תקין, אבל כשהבחור במצב של חוסר סיפוק, יכולת ההתמודדות שלו מול הנסיון חלשה יותר, הן מחמת החולשה הכללית שבנפשו, והן מחמת הדמיון שיש בתכני הצפייה שכביכול מספקים מילוי לבור הריק. רק לאחר זמן, כשכבר מאוחר, הוא תופס שהמילוי הזה מורכב מנחשים ועקרבים...

חשוב מאוד לשים לב לאיתותים של מצב רוח ירוד וכדומה, כדי שיהיה אפשר לצמצם את הסכנה ככל שניתן.

במצבים אלו רצוי לברר עם הבחור מאלו כיוונים של חברים או של מקומות, עלולים לבוא נסיונות של הצצה בצפייה, וכיצד הדרך להתרחק משטח הנסיון, ובמקרה של מפגש עם הנסיון כיצד להתמודד מולו.

ש. ואם הבחור אכן במצב של חוסר סיפוק, מה ניתן לעשות כדי לתת פיתרון מהשורש?

כאשר קיים קשר קרוב עם הבן, יוכל האב לפתוח שיחה עם הבן, בה ינסו יחדיו לגלות את הגורם לחוסר הסיפוק. באופן טבעי אמור להיות לבחור סיפוק והנאה מהלימוד, כי לימוד הוא דבר מהנה בעצמותו, אלא שלעיתים קיים חוסר התאמה לצורת הלימוד המקובלת במקום שבו הוא לומד, ולעיתים השורש הוא קושי רגשי שנובע לעיתים משאיפת יתר לשלימות באופן של מבט תמידי על חצי הכוס הריקה, או מגורמים אחרים. כאשר הם ישוחחו יחד ויגלו את גורם הקושי, ניתן יהיה להיוועץ ולמצוא פתרונות לבניית הסיפוק הפנימי.

ועדת הרבנים לצביון מקומות העבודה
מענה הלכתי בענייני יחוד והנהגה במקומות עבודה
שע"י בתי הדין של מרן הגר"ש ואזנר זצוק"ל
ומרן הגר"נ קרליץ שליט"א 0722-722188

שעות המענה האנושי ימים א'-ה' בשעות 21:00-22:00
בשאר שעות היום ניתן להשאיר מספר לחזרה בתא הקולי (במקרים דחופים בלבד)
ניתן לקבל את פסקי הרבנים בענייני ההנהגה במקומות העבודה על ידי הודעה
בתא הקולי של הועדה. כמו כן ניתן להשיג במייל: 3660660@gmail.com

חוקי עולמי לניתוק אינטרנט
אאוט-נט

ניתוק קליטת אינטרנט ממוחשבים ללא עלות
ע"י אנשי מקצוע בכל רחבי הארץ 0722-613-613

מוקד היעוץ המקצועי לחסימה כהלכה
במקומות העבודה 1599-550-330
למקומות עבודה - שלוחה 1, יעוץ ותמיכה בהתמודדות - שלוחה 5